1145

Na osnovu člana 56. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04), člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 193. stav (1), člana 195. stav (4) i (5) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), člana 3. stav (2) tačka c. alineja l), člana 11. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09), člana 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15) i Mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme (broj UP-1-50-4-71-4/25 od 3.3.2026. godine), po zahtjevu za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište hrane za životinje koja sadrži genetički modificirane organizme koji je podnio subjekat **"KALIN-SK" d.o.o., Zenica**, ulica Topčić Polje 33, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE

1. **"KALIN-SK" d.o.o., Zenica**, ulica Topčić Polje 33, 72000 Zenica, stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane soje **MON 89788** jedinstvenog identifikacijskog koda **MON-89788-1** (kvantifikacija "Real-time PCR"), koja će se koristiti isključivo kao hrana za životinje.

2. Zabranjuje se namjerno unošenje u okoliš/sjetva genetički modificirane soje iz tačke 1. ovog rješenja.

3. Prilikom stavljanja na tržište hrane za životinje iz tačke 1. ovog rješenja, a u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima ("Službeni glasnik BiH", broj 23/09) i odredbama Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15), podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je osigurati da:
   a) na zapakovanom proizvodu na oznaci piše: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-89788-1)";
   b) se na nezapakiranom proizvodu ponuđenom krajnjem potrošaču oznaka: "Ovaj proizvod sadrži genetički modificiranu soju (MON-89788-1)" stavi na proizvod ili neposredno uz proizvod, kao i na pratećoj dokumentaciji (fakturi).

4. U skladu s odredbama člana 51. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja dužan je u daljnjoj distribuciji subjektu u poslovanju s hranom za životinje koji prima proizvod dostaviti prateću dokumentaciju s informacijama da proizvod sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i upoznati ga s obavezom označavanja ovog proizvoda u skladu s odredbama člana 52. Zakona o genetički modificiranim organizmima.

5. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, podnosilac zahtjeva dužan je osigurati sljedeće oznake na pakiranju:
   a) za genetički modificirane organizme koji se koriste kao hrana za životinje i hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a natpis "genetički modificirana soja (MON-89788-1)", bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje;
   b) za hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama natpis "proizveden od genetički modificirane soje (MON-89788-1)" bit će u zagradama neposredno iza određenog naziva hrane za životinje, a alternativno te riječi mogu se navesti u bilješci spiska hrane za životinje, te slova moraju biti barem iste veličine kao i u spisku hrane za životinje.

6. U skladu s odredbama člana 24. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, zabranjeno je stavljati na tržište proizvode koji su predmet ovog rješenja ako navedeni podaci iz tačke 5. ovog rješenja nisu prikazani jasno, čitljivo i na način da se ne mogu brisati na propratnom dokumentu, ili, ako je to primjenjivo, na pakovanju na spremniku ili na njemu pričvršćenoj naljepnici/deklaraciji.

7. U skladu s odredbama člana 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima, podnosilac zahtjeva dužan je prilikom rukovanja, prijevoza i pakiranja genetički modificiranih organizama popratnom dokumentacijom jasno obilježiti genetički modificirani organizam koji je namijenjen direktnom korištenju za hranu za životinje ili za preradu; naznačiti da nisu namijenjeni namjernom unošenju u okoliš/sjetvu, te navesti mjesto za pribavljanje dodatnih informacija.

8. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je voditi bazu podataka za period od pet godina od dana izvršenja svake transakcije u skladu s odredbama člana 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima.

9. Ovo rješenje važi pet godina od dana njegovog donošenja.

10. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja, obavezan je dostavljati preporučeno poštom Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, za tromjesečni period sljedeće podatke:
   a) za svaku pošiljku količinu uvezene hrane za životinje sa jasno naznačenom genetičkom modifikacijom;
   b) za svaku pošiljku kopiju zajedničkog veterinarskog ulaznog dokumenta (ZVUD) kao dokaz da je navedena hrana za životinje uvezena u Bosnu i Hercegovinu;

c) za svaku pošiljku kopiju certifikata koji je pratio uvezenu hranu za životinje a koji je izdan od strane nadležnog organa zemlje porijekla iz kojeg je vidljivo da hrana za životinje sadrži GMO;
d) za svaku pošiljku kopiju zapisnika veterinarskog inspektora pri istovaru hrane za životinje;
e) kopiju laboratorijske analize koja uključuje detekciju, identifikaciju i kvantifikaciju uzorka hrane za životinje za genetičke modifikacije (GMO events) detektovane u GMO certifikatu koji prati pošiljku, a radi se jednom kvartalno u ovlaštenoj i akreditiranoj laboratoriji za detekciju GMO-a u skladu sa Pravilnikom o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17).

Rok za dostavu navedenih podataka je do 10. u tekućem mjesecu za prethodni tromjesečni period.

11. Ukoliko podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja ne dostavi podatke na način i u roku kako je određeno u tački 10. ovog rješenja, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine će staviti ovo rješenje van snage.

12. Podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja upisuje se u Registar rješenja subjekata u poslovanju s hranom i genetički modificirane hrane za životinje Bosne i Hercegovine.

13. Sve promjene koje nastanu u periodu važenja ovog rješenja, podnosilac zahtjeva iz tačke 1. ovog rješenja obavezan je dostaviti Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

14. Za obnovu ovog rješenja potrebno je Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnijeti zahtjev u skladu s članom 22. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje, najkasnije godinu dana prije prestanka važenja rješenja o odobrenju.

15. Donošenje ovog rješenja o odobrenju ne umanjuje opću građansku i krivičnu odgovornost podnosioca zahtjeva po pitanju hrane za životinje koja je predmet ovog rješenja.

16. Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

"KALIN-SK" d.o.o., Zenica, ulica Topčić Polje 33, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina, podnio je zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, koji je zaprimljen pod brojem UP-1-50-4-71/25 od 16.12.2025. godine, dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-71-2/25 od 6.2.2026. godine i dopunu zahtjeva broj UP-1-50-4-45-5/25 od 17.2.2026. godine.

Zahtjev je osnovan.

Vijeće za genetički modificirane organizme je na 26. sjednici ostvarilo uvid i ocjenu dostavljene dokumentacije te je razmatralo navedeni zahtjev u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje ("Službeni glasnik BiH", br. 78/12 i 62/15). Podnosilac zahtjeva je uz zahtjev dostavio primjerak uplatnice u iznosu od 30,00 KM o uplaćenoj naknadi za podnošenje zahtjeva u skladu s Odlukom o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14).

U skladu s navedenim, Vijeće za genetički modificirane organizme je nakon razmatranja jednoglasno usvojilo Mišljenje da je navedeni zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam u skladu s važećim propisima Evropske unije osnovan, te da je u skladu s članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje.

Vijeće za genetički modificirane organizme je u Mišljenju predložilo Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine donošenje Rješenja o odobravanju za stavljanje na tržište Bosne i Hercegovine genetički modificirane hrane za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobren u skladu s važećim propisima Evropske unije, subjektu **"KALIN-SK" d.o.o., Zenica**, ulica Topčić Polje 33, 72000 Zenica, Bosna i Hercegovina.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nadležnim organima iz člana 3. stav (1) Zakona o genetički modificiranim organizmima dostavila navedeno Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, i od istih je aktom broj 04-3-1-50-4-309-1/26 od 4.3.2026. godine zatražila mišljenje za donošenje ovog rješenja u skladu sa članom 3. stav (2) tačka c. alineja 1) Zakona o genetički modificiranim organizmima. Po navedenom zahtjevu očitovali su se: Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Posavskog kantona, akt broj 07-33-62-4/26 od 6.3.2026. godine; Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja, akt broj 07-28-2-154-2/26 od 05.03.2026. godine; Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša, Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 06-03-23-9-100-10/26 od 5.3.2026. godine; Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša, Hercegovačko-neretvanskog kantona, akt broj 05-19-168/26 od9.3.2026. godine; Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Posavskog kantona, akt broj 05-19-49/26 od 9.3.2026. godine; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Posavskog kantona, akt broj 08-20-56-6/26 od 13.3.2026. godine; Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, akt broj 03-3-27-33-20-2/26 od 12.3.2026. godine; Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona, akt broj 08-45-469-1/26 od 13.3.2026. godine; Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Zapadnohercegovačkog kantona, akt broj 08-1-37-50-1/26 od 12.3.2026. godine; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, akt broj 15.4.052-2125/26 od 24.3.2026. godine; Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, akt broj 11-02-1784-7/26 od 27.3.2026. godine; Federalno ministarstvo okoliša i turizma, akt broj 04/2-19-2-250/26-3 od 6.4.2026. godine.

Članom 19. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine podnosiocu zahtjeva, ako ispunjava uslove, donosi rješenje o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane za životinje uzimajući u obzir Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme, na period od pet godina koje se može obnoviti.

Članom 16. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima

koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da se za izdavanje rješenja o odobrenju podnosi zahtjev u pisanoj formi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.

Članom 17a. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena je potrebna dokumentacija koja se dostavlja uz zahtjev ako je hrana za životinje koja sadrži genetički modificirani organizam odobrena u skladu s važećim propisima Evropske unije.

Članom 24. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određena su pravila za označavanje genetički modificiranih organizama koji se koriste kao hrana za životinje, hranu za životinje koja sadrži ili se sastoji od genetički modificiranih organizama i hranu za životinje proizvedenu od genetički modificiranih organizama.

Članom 51., 52. i 54. Zakona o genetički modificiranim organizmima određena je sljedivost, označavanje kao i rukovanje, prijevoz i pakiranje genetički modificiranih organizama kao i proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetički modificiranih organizama.

Članom 28. Zakona o hrani kao i članom 51. stav (5) Zakona o genetički modificiranim organizmima određeni su zahtjevi koji se odnose na sljedivost hrane, jasno su propisani sistemi evidencije za subjekte u poslovanju s hranom i dostavljanje istih nadležnom organu.

Članom 48. Zakona o genetički modificiranim organizmima određeno je da odobrenje za stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda sadrži između ostalog i uslove za stavljanje na tržište, obavezu kontrolisanja uzoraka i dostavljanja rezultata nadležnom organu na njegov zahtjev kao i druge uslove koje je dužna ispunjavati osoba koja proizvod stavlja na tržište ili ga koristi.

Članom 20. Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja odobrenja za stavljanje genetički modificirane hrane i hrane za životinje prvi put na tržište Bosne i Hercegovine i zahtjevima koji se odnose na njihovu sljedivost i označavanje određeno je da subjekti u poslovanju s hranom nakon izdavanja rješenja o odobrenju moraju ispuniti sve uslove i ograničenja koja su u rješenju o odobrenju navedena i trebaju isključivo osigurati da se samo odobrena GM hrana za životinje stavlja na tržište.

U skladu sa navedenim, podnosiocu zahtjeva data je obaveza da dostavlja Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, podatke navedene u tački 10. dispozitiva rješenja za svaka tri mjeseca za svaku pošiljku. Podnosilac zahtjeva je u obavezi dostavljati tražene podatke zbog praćenja pravilne primjene ovog rješenja, a u slučaju nedostavljanja istih na način i u roku kako je navedeno u tački 10. ovog dispozitiva, ovo rješenje će se staviti van snage.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je nakon ispoštovane procedure, a na osnovu stanja u predmetu i mišljenja Vijeća za genetički modificirane organizme da predmetna hrana za životinje odgovara odredbama navedenog Pravilnika, u skladu sa članom 195. stav (5) Zakona o upravnom postupku, odlučila kao u dispozitivu ovog rješenja.

Naknada za Mišljenje Vijeća za genetički modificirane organizme uplaćena je u iznosu od 400,00 KM, naknada za izdavanje Rješenja za odobrenje za stavljanje na tržište uplaćena je u iznosu od 500,00 KM i naknada za upis u jedinstveni Registar GMO-a uplaćena je u iznosu od 30,00 KM u skladu s odredbama Odluke o visini posebne naknade za izdavanje rješenja o odobrenju za stavljanje na tržište genetički modificirane hrane i hrane za životinje ("Službeni glasnik BiH", broj 61/14), u korist budžeta Bosne i Hercegovine.

Uputstvo o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Broj UP-1-50-4-71-5/25 Direktor
28. aprila 2026. godine Dr. sci. **Sanin Tanković**, s. r.